

เรื่อง เพชรสังฆาต

รายละเอียด

เพชรสังฆาต ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cissus quadrangularis* L. จัดอยู่ในวงศ์องุ่น ([VITACEAE](#))

สมุนไพรเพชรสังฆาต มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า สันชะควด (กรุงเทพฯ), ชันช้อ (ราชบุรี), สามร้อยต่อ (ประจวบคีรีขันธ์) เป็นต้น

ลักษณะของเพชรสังฆาต

- **ต้นเพชรสังฆาต** เป็นไม้เถา เถาอ่อนสีเขียวเป็นสี่เหลี่ยมเป็นข้อต่อกัน
- **ใบเพชรสังฆาต** ใบเป็นใบเดี่ยวรูปสามเหลี่ยม แผ่นใบเรียบสีเขียวเป็นมัน ออกเรียงสลับตามข้อต้น ปลายใบมน โคนใบเว้า ขอบใบหยักมนห่าง ๆ ก้านยาว 2-3 เซนติเมตร
- **ดอกเพชรสังฆาต** ดอกเป็นสีเขียวอ่อน ออกเป็นช่อตามข้อตรงข้ามกับใบ กลีบดอกมี 4 กลีบ โคนด้านนอกสีแดง ด้านในเขียวอ่อน เมื่อดอกบานเต็มที่จะอ้อมไปด้านล่าง ที่ดอกมีเกสรเพศผู้ 4 อัน

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

- **ผลเพชรสังฆาต** ผลเป็นรูปทรงกลม ผิวเรียบเป็นมัน ผลอ่อนสีเขียว ผลสุกสีแดงออกดำ ในผลมีเมล็ดกลมสีน้ำตาล 1 เมล็ด โดยส่วนที่นำมาใช้เป็นยาสมุนไพร ได้แก่ เถา ราก ใบยอดอ่อน และน้ำจากต้น

ประโยชน์ของเพชรสังฆาต ที่โดดเด่นก็คงหนีไม่พ้นการใช้เป็นยารักษาโรคริดสีดวงทวาร โดยมีงานวิจัยของ พญ. ดวงรัตน์ เชี่ยวชาญวิทย์ และคณะ ได้ประเมินประสิทธิภาพของสมุนไพรเพชรสังฆาตกับผู้ป่วยที่เป็นโรคริดสีดวงทวารจำนวน 121 คน เปรียบเทียบกับยาแผนปัจจุบันอย่างดาฟลอน (Daflon) โดยผลการวิจัยพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนของการประเมินผลของสมุนไพรเพชรสังฆาตกับยาดาฟลอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และที่สำคัญยังพบว่าค่าใช้จ่ายของยาแคปซูลเพชรสังฆาตถูกกว่ายาดาฟลอนถึง 20 เท่าอีกด้วย ผลการวิจัยนี้จึงสรุปได้ว่าแคปซูลเพชรสังฆาตสามารถใช้ทดแทนยาดาฟลอนในการรักษาโรคริดสีดวงทวารได้เป็นอย่างดี

แต่สรรพคุณในการรักษาโรคริดสีดวงของสมุนไพรเพชรสังฆาตใช้ว่าจะรักษาโรคริดสีดวงได้หายขาดเสมอไป การจะหายช้าหรือเร็วก็ยังขึ้นอยู่กับอาการว่าเป็นมากหรือน้อยแค่ไหนด้วย รวมไปถึงนิสัยการรับประทานอาหาร การดูแลตัวเองด้วยว่าคุณหมั้นรับประทานผักหรืออาหารที่มีเส้นใยมากน้อยแค่ไหน และสำหรับผู้ที่เป็นมากในระดับหนึ่งแล้วไม่ว่าจะเพชรสังฆาตหรือยาดาฟลอนก็ช่วยแค่บรรเทาอาการของโรคเท่านั้น ต้องผ่าตัดอย่างเดียวครับ

สรรพคุณของเพชรสังฆาต

1. เพชรสังฆาตใช้ปรุงเป็นยาธาตุ ช่วยให้เจริญอาหาร (น้ำจากต้น)
2. น้ำจากต้นเพชรสังฆาตใช้หยอดหู แก้น้ำหนวกไหล (น้ำจากต้น)
3. น้ำจากต้นเพชรสังฆาตใช้หยอดจมูก แก้อาการเสียในสตรี ประจำเดือนไม่ปกติ (น้ำจากต้น)
4. ช่วยขับน้ำเหลืองเสีย (ต้น)
5. ใช้เถาเพชรสังฆาตคั้นเอาน้ำมาต้มแก้โรคลักปิดลักเปิดหรือโรคเลือดออกตามไรฟันได้ (เถา, น้ำคั้นจากต้น)
6. ช่วยรักษาโรคลำไส้ที่เกี่ยวข้องกับอาหารไม่ย่อย (ใบยอดอ่อน)
7. เพชรสังฆาตมีสรรพคุณช่วยขับลมในลำไส้ (เถา)
8. แก้อาการประจำเดือนมาไม่ปกติ (เถา, น้ำคั้นจากต้น)
9. แก้กะตุกแตก หัก ชัน (เถา)
10. ใช้เป็นยาพอกเมื่อกระดูกหัก (ใบ, ราก)
11. ใช้เป็นยารักษาโรคริดสีดวง
  - ด้วยการนำเถาเพชรสังฆาตสดๆ ประมาณ 2-3 องคุลีต่อหนึ่งมื้ออาหาร นำมารับประทานด้วยการสอดไส้ในกล้วยสุก หรือมะขามเปียก หรือใบผักกาดดองแล้วกลืนลงไป ห้ามเคี้ยว เนื่องจากสมุนไพรชนิดนี้จะมีผลึก Calcium Oxalate รูปเข็มเป็นจำนวนมาก การรับประทานสดๆ อาจทำให้เกิด

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

อาหารคั้นในปาก ระคายต่อเยื่อในปากและในลำคอได้ และการรับประทานจะใช้ระยะเวลาประมาณ 10-15 วัน อาการของโรคจิตสีดวงก็จะดีขึ้น (เถา)

- หรือจะใช้เถาแห้งนำมาบดเป็นผง ใส่แคปซูลเบอร์ 2 ขนาด 250 มิลลิกรัม รับประทานครั้งละ 2 แคปซูล วันละ 4 ครั้งก่อนอาหารและช่วงก่อนนอน รับประทานไปสัก 1 อาทิตย์ก็จะเห็นผล (เถา)

คำสำคัญ : เพชรสังฆาต

ที่มา : <https://medthai.com/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-07-17

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1762&code_db=610010&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology